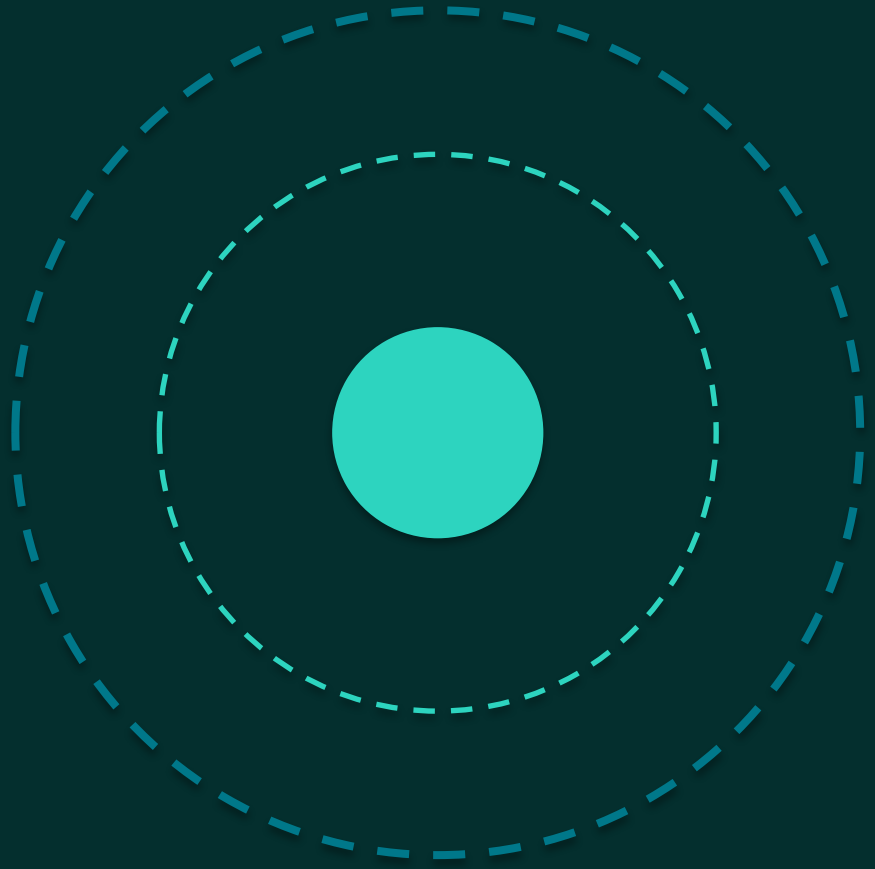
AYIN REHBERLİK PAKETİ · 2026–2027

Akran Nezaketi ve Siber Zorbalık

Ekranda da nazik ol

Öğretmen sunumu · İlkokul kademesi
Sınıf öğretmenleri ve okul psikolojik danışmanları için

ORTAK DİL

Tanımlar

Akran nezaketi

Akran nezaketi; arkadaşlarımıza yüz yüze ve çevrim içi ortamda değer verdiğimizi küçük davranışlarla göstermektir.

Siber zorbalık

Siber zorbalık ise dijital araçlarla (mesaj, sosyal medya, oyun, grup sohbeti) bir kişiye tekrarlayan ve kasıtlı biçimde zarar verilmesidir: alay etme, dışlama, utandırıcı paylaşım, tehdit, kimliğe bürünme.

Nezaket önler, tanık olan durdurur, yardım istemek güçtür.

ÜÇ ÖLÇÜT: TEKRARLAMA, KASIT, GÜÇ DENGESİZLİĞİ

Zorbalık mı, çatışma mı?

Çatışma

- Ara sıra yaşanır.
- Taraflar güç olarak eşittir.
- İki taraf da çözüm ister.
- Çoğu zaman pişmanlık ve onarım izler.

Zorbalık

- Tekrarlanır.
- Kasıtlıdır; zarar vermeyi amaçlar.
- Taraflar arasında güç dengesizliği vardır.
- Zarar gören kendini koruyamaz.

Her çatışma zorbalık değildir; ama zorbalık her zaman ciddiye alınır.

EKRANDA NEDEN DAHA AĞIR?

Siber zorbalığın özellikleri

Siber zorbalık okul kapısında bitmez; çocuk eve döndüğünde de sürebilir.

1

Her yerde, her saatte

Evde, gece, tatilde; güvenli alan daralır.

2

İzleyici çokluğu

Bir paylaşım kısa sürede çok kişiye ulaşabilir.

3

Kalıcılık

Ekran görüntüsü alınan içerik silinse de dolaşabilir.

KADEME ODAĞI · EKRANDA DA NAZİK OL

İlkokulda beş odak

Nezaket ifadeleri

Lütfen, teşekkür ederim, özür dilerim ve davet cümleleri.

Dışlanma duygusu

Dışarıda kalmanın nasıl hissettirdiğini fark etme.

Amaçlı teknoloji

Teknolojiyi güvenli, sınırlı ve bir amaçla kullanma.

Ekranda kötü bir şey

Dur, kapat, bir yetişkine söyle.

Akran baskısı

"Herkes yapıyor" dendiğinde uygun yolları seçme.

Siber zorbalık sade ve korkutmayan bir dille anlatılır; vurgu nezaket ve yardım istemektir.

GÖZLEMLE, NOT ET, KONUŞ

Sınıfta erken işaretler

- Teneffüste sürekli yalnız kalma; oyunlara alınmama
- Lakaplar ve alaycı gülüşmeler
- Öğretmenin yanından ayrılmak istememe
- Tablet ya da bilgisayar kullanımından sonra üzgün görünme
- Eşyaların sık sık kaybolması ya da zarar görmesi
- Karın ağrısı gibi nedenlerle okula gelmek istememe

Unutmayın

Tek bir işaret bir şeyi kanıtlamaz.

Örüntüye bakın: sıklık ve süre.

Gözlemlerinizi tarihle not edin.

Rehberlik servisiyle paylaşın.

DİNLE, SUÇLAMA, KORU, İŞ BİRLİĞİ YAP

Çocuk anlattığında ilk yapılacaklar

1. **Dinleyin ve teşekkür edin.** "Bana anlattığın için çok teşekkür ederim" deyin.
2. **Suçlamayın.** "Neden oynadın?", "Neden izledin?" gibi sorulardan kaçının.
3. **Kanıtı koruyun.** Ekranda görülen içerik varsa aileyle iş birliğiyle kaydedilmesini sağlayın.
4. **Uygunsuz içeriği çoğaltmayın.** Görüntüleri size göndermesini istemeyin; durumu idareye bildirin.
5. **İş birliği yapın.** Rehberlik servisi, okul idaresi ve aileyle görüşün; gerekirse resmî makamlara başvurulur.
6. **Takip edin.** Birkaç gün sonra yeniden konuşun; kendini nasıl hissettiğini sorun.

SEYİRCİ DEĞİL, DESTEKÇİ

Tanık kültürü ve onarıcı yaklaşım

1 Seyirci kalmamak

Gülmemek, paylaşmamak, beğenmemek de bir tavırdır.

2 Destek olmak

Zarar görene "Yanındayım" demek, onu yalnız bırakmamak.

3 Güvenli bildirme

Öğrencilerin kendini açık etmeden bildirebileceği bir yol oluşturun.

4 Onarıcı yaklaşım

Davranış ile kişi ayrılır; zorbalık yapan öğrenci damgalanmaz, zararı onarması desteklenir.

KURALLARI BİRLİKTE YAZMAK

Sınıf sözleşmesi

- Birbirimize adımızla sesleniriz.
- Oyunlarımıza herkesi davet ederiz.
- Lütfen, teşekkür ederim ve özür dilerim deriz.
- Ekranda kötü bir şey görürsek bir büyüğe söyleriz.
- Zorbalık görürsek öğretmenimize anlatırız.

Nasıl hazırlanır?

1. Sınıfça öneriler toplanır.
2. Olumlu dille yazılır: "...yaparız."
3. Herkes imzalar, panoya asılır.
4. Ayda bir birlikte gözden geçirilir.

PAKET İÇERİĞİ VE KAZANIMLAR

Bu ayın ilkokul materyalleri

ANS-ILK-01 · Buruşturulmuş Kalp

Kırıcı sözün izi kalır: kâğıt kalp ve nezaket cümleleri · 40 dk

Kazanım: 2. Sınıf · 6 · Kişiler Arası Beceriler — Sosyal ilişkilerinde nezaket ifadeleri kullanır.

ANS-ILK-02 · Ekranda Gördüm, Ne Yaparım?

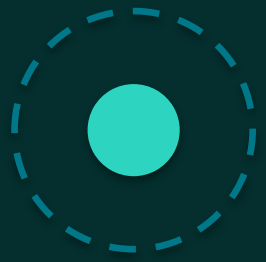
Durum kartlarıyla Dur · Kapat · Söyle provası · 40 dk

Kazanım: 4. Sınıf · 11 — Bilişim teknolojileri kullanımında kendini yönetir.

İlgili kazanımlar: 1. Sınıf · 35, 2. Sınıf · 32 ve 4. Sınıf · 7 (tam metinleri kaynaklar.txt dosyasındadır).

Pakette ayrıca

- Öğrenci sunumu
- A3 afiş: "Ekranda da nazik ol."
- Veli broşürü (A4 üç kırım)
- Etkinlikler tüm ilkokul sınıflarına uyarlanabilir.

Nezaket önler.

Tanık olan durdurur · Yardım istemek güçtür

Rehberlik Pusulası bağlantıları

rehberlikpusulasi.com/veli-portali/akran-zorbaligi/
rehberlikpusulasi.com/veli-portali/ekran-ve-dijital-denge/
rehberlikpusulasi.com/genel-hedef/selamlasma/